

Turgut Tokgöz

IES
Genel Sekreter

ilaç endüstrisinde gelecek biyoteknoloji ürünleri olarak görünüyor. Dünyada biyoteknolojik ilaçların kullanım oranı %20'lere ulaşmış durumda ve bu oran artmaya devam ediyor. Ülkemizde de benzer bir durum söz konusu. 2017 yılında Türkiye'de biyoteknolojik ilaçlar 4,1 milyar lira ile reçeteli ilaç pazarı içerisinde yaklaşık %19,5'lik bir payı oluşturuyor.

Ülkemizin dünyadaki gelişmelere paralel olarak bu alandaki ilerlemesini hızlandırarak diğer ülkelerle rekabet edecek koşullara ulaşması gerekiyor.

Bu kapsamda, ilaç endüstrimizin stratejik önemi ve gücü kamu otoritelerimiz tarafından da biliniyor ve destekleniyor. Geçtiğimiz yıllarda Ar-Ge mevzuatında yapılan değişiklikler sanayimizin önünü açtı. Ar-Ge ve biyoteknoloji teşviki konusunda da çok yararlı hamleler yapıldı.

Farklı teşvik mekanizmalarına ihtiyaç var

Biyoteknolojik ürünlerin yurt içinde geliştirilmesini ve üretimini teşvik eden yaklaşımlar kamunun

stratejik eylem planlarında yer alıyor. Yakın dönemde açıklanan yeni ekonomik programda da bu konunun önceliklendirildiğini görmekten mutluluk duyuyoruz. Ancak ülkemizin bu alandaki rakipleri ile etkin rekabet edebilmesi için kamunun biyoteknoloji yatırımlarına sağlayacağı desteğin artırılmasına ve farklı teşvik mekanizmaları kurgulanmasına ihtiyaç var.

"Endüstrimizin bu alanda yapacağı atılımın önündeki en kritik engel ilaç endüstrisi için uygulanmakta olan sabit kur uygulaması. Bugün sabit ilaç kuru 2,69 liradır. Güncel Euro kurunun %62 altında seyreden bu kur düzeyiyle, ekonomik ve ticari anlamda öngörülemez ve sürdürülemez bir noktaya geldiğimiz aşikârdır."

Rekabet içinde olduğumuz ülkeleri incelediğimizde, vergisel teşviklerin yanında doğrudan teşviklerin daha hızlı ve kesin sonuçlar doğurduğunu görüyoruz.

Hedefimizi destekleyici bir mevzuat ikliminin yaratılması, özellikle ruhsatlandırma, fiyatlandırma ve geri ödeme sisteminin yatırımı anlamlı kılacak nitelikte düzenlenmesi de büyük önem taşıyor.

Ayrıca bu alanda mevzuat oluşturulurken FDA ile EMA mevzuatlarını aynen almak yerine kendimize özgü bir mevzuat oluşturulması önem taşıyor. Kendi mevzuatımızda, halk sağlığı ve bilimsellikten ödün verilmeden, bu ürünlerin pazara sunulma sürelerinin mümkün olduğunca kısa tutulması sağlanmalıdır. Ülkemizin rekabet ettiği ülkelerde biyoteknoloji alanındaki hızlı gelişim bu şekilde sağlanmaktadır.

Ancak bunlar kadar öncelikli, hayati bir konumuz daha var. Endüstrimizin bu alanda yapacağı atılımın önündeki en kritik engel ilaç endüstrisi için uygulanmakta olan sabit kur uygulaması. Bugün sabit ilaç kuru 2,69 liradır. Güncel Euro kurunun %62 altında seyreden bu kur düzeyiyle, ekonomik ve ticari anlamda öngörülemez ve sürdürülemez bir noktaya geldiğimiz aşikârdır. Türkiye'nin en dinamik ve stratejik sektörlerinden birisi olan endüstrimizin varlığını sürdürmesi, yeniliğe yatırım yapması, küresel rekabetten geri kalmaması için dengeli ve sürdürülebilir fiyat politikalarıyla desteklenmesi artık elzem hale gelmiştir.

Kamu-üniversite-endüstri koordinasyonu sağlanmalı

Biyobenzer ilaç alanındaki en kritik konu mevzuattır. Firmalarımız hangi iş modelini benimserse benim sesin, başarımızı belirleyecek olan bu alanı çerçeveleyen mevzuat, özellikle ruhsatlandırma mevzuatıdır. Rakiplerimizin yaptığı gibi özgün bir ruhsatlandırma alt yapısı oluşturarak ürünlerin pazara giriş sürecinin kısaltılması kritik önemdedir. Aksi takdirde, ürünlerimizin pazara sunulmasında yaşanacak gecikmeler küresel

anlamda pazar payı almamızı engelleyerek ciddi fırsat maliyetleri ortaya çıkaracaktır.

Bunun yanında dünyada biyoteknoloji alanında başarılı olmuş ülke örneklerine baktığımızda kamu-üniversite-endüstri iş birliğinin önemini görüyoruz. Bu alanda başarılı olmak için yüksek düzeyde koordinasyonun sağlanması, kamu-üniversite-sanayi arasında etkin iş birliğinin gerçekleştirilmesi çok önemli.

Üniversiteler nitelikli iş gücü yetiştirmeli

Az önce değindiğim sorunlar dışında bu alandaki en büyük eksiklerimiz iş gücü açığıdır. Biyoteknolojik ilaç alanındaki çalışmalar ilerledikçe, iş gücü ihtiyacımız da artıyor. Üniversitelerimizin sanayiye vereceği en büyük destek nitelikli iş gücünün yetiştirilmesidir. İEİS olarak uzun zamandır bu alandaki iş birliklerinin güçlendirilmesi için yoğun çaba gösteriyoruz. Ar-Ge ve insan kaynakları alanlarında Ankara, Ege, Gazi, Hacettepe, İstanbul ve Marmara Üniversiteleri ile iş birliği protokolleri imzaladık. Gelecek dönemde iş birliklerimize farklı üniversitelerle devam edeceğiz.

Bu husustaki bir diğer önemli konu yurt dışındaki beyin gücünü ülkemize çekecek mekanizmaları yaratmak. Bu alanda da kamu ve endüstri olarak hızla çalışmamız gerekiyor.

Firmalarımızın Ar-Ge'ye yaptığı yatırımlar umut verici İEİS olarak, ülkemizin Ar-Ge yetkinliğini daha da artırmış, özellikle biyoteknoloji alanında olmak üzere daha yüksek katma değerli ürünler üreten, küresel bir ilaç üreticisi ve ihracatçısı konumuna gelmesi hedefiyle

çalışıyoruz. Endüstrimizi geleceğe taşıyacağına inandığımız Ar-Ge ve biyoteknoloji alanındaki çalışmalarımıza hız kesmeden devam ediyoruz.

”Platform üyelerimizin biyoteknoloji alanında bitmiş ve devam eden fiziki yatırımları 820 milyon dolar. Tamamlanan ve devam eden Ar-Ge çalışmalarına ilişkin harcamaları ise 485 milyon dolar tutarında. Önümüzdeki 5 yıl içerisinde bu alanda önemli gelişmeler yaşanacağına inanıyoruz.”

Sektörümüzde son yıllarda Ar-Ge alanında heyecan verici gelişmeler yaşanıyor. Firmalarımız, Ar-Ge alanındaki çalışmalarını her geçen gün artırmaya devam ediyor ve birçok farklı alanda inovatif faaliyetler gerçekleştirerek yeniliğe yatırım yapıyor. Akredite Ar-Ge merkezi sayısı 2010 yılında 4 iken bugün 30'a yükselmiş durumda. 2010-2016 yılları arasında Ar-Ge harcamalarımız %138 artışla 219 milyon liraya ulaştı.

Mevcut yatırımlar önümüzdeki 5 yılda daha da hızlanacak

İEİS olarak, biyoteknoloji konusunda ülkemizin daha etkin olmasını sağlamak ve rekabet gücünü

artırmak amacıyla 2016 yılı sonunda Türkiye Biyoteknolojik İlaç Platformu'nu kurduk. Platform, biyoteknoloji alanında ülkemizde geliştirme ya da üretim faaliyeti olan veya bu faaliyetleri planlayan tüm ilaç firmalarına açık bir oluşum. Şu an platformda, İEİS üyesi olan ve olmayan 23 kuruluş bulunuyor.

Platform üyelerimizin biyoteknoloji alanında bitmiş ve devam eden fiziki yatırımları 820 milyon dolar. Tamamlanan ve devam eden Ar-Ge çalışmalarına ilişkin harcamaları ise 485 milyon dolar tutarında. Önümüzdeki 5 yıl içerisinde bu alanda önemli gelişmeler yaşanacağına inanıyoruz.

Türkiye ilaç pazarında 97 marka altında 212 formda referans biyoteknolojik ve 17 marka altında 44 formda biyobenzer ilaç bulunuyor. Biyobenzer 6 markanın tüm formlarından oluşan 17 adet ilacın üretimi ülkemizde yapılıyor.

Biyoteknolojik ilaçlar, Türkiye ilaç pazarındaki ithal ürünlerin %30'unu oluşturuyor. İlaç endüstrisi, tamamen ithalata dayalı bir biyoteknolojik ilaç tedarik modelinin sürdürülebilir olmadığı bilinciyle hareket ediyor.

2018-2024 arası dönemde 2 referans biyoteknolojik, 1 biyoüstün, 39 biyobenzer ilacın ülkemizde üretiminin gerçekleştirilmesi için hazırlıklar yürütülmekte.

İthalatına bağımlı olduğumuz bu ürünlerin ülkemizde geliştirilmesi ve üretilmesi sadece hastaların bu ilaçlara erişimini artırmayacak, aynı zamanda dış ticaret açığını azaltarak ülke ekonomisine kayda değer bir katkı sağlayacaktır.